

ODPIS

WYROK W

IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 września 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Witkowska

Protokolant: sekr. sądowy Irmina Bartochowska po rozpoznaniu w dniu 04 września 2012r. w Warszawie na rozprawie sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Ryszardowi Wójcikowi prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Prywatne Biuro Podróży Sindbad w Opolu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone **utrzymuje w mocy wyrok zaoczny z dnia 20 lutego 2012r. w całości.**

SSO Maria Witkowska

Na oryginalne właściwe podpisy A ^I''
- .żgJ^odność z oryginałem

SSO Maria Witkowska

mi M^r
"

v/*r'v^

vffe'

UZASADNIENIE

Powód - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w dniu 04 listopada 2011 roku wniósł pozew, w którym domagał się uznania za niedozwolone postanowień stosowanych przez pozwanego - Ryszarda Wójcika prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Prywatne Biuro Podróży Sindbad w Opolu o treści:

- 1. „W razie rażącego lub uporczywego naruszenia porządku przez KLIENTA podczas imprezy, ORGANIZATOR może rozwiązać umowę z KLIENTEM w trybie natychmiastowym”.**
- 2. „Poważne lub powtarzające się łamanie zasad może spowodować wykluczenie danej osoby z imprezy, wiążące się z rozwiązaniem umowy ze skutkiem natychmiastowym. Dalszy pobyt oraz powrót z imprezy osoba ta zobowiązana jest odbyć we własnym zakresie i na własny koszt.”**

Powód wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz o dopuszczenie dowodów przedstawionych przez powoda na okoliczności wskazane w uzasadnieniu pozwu.

Swoje roszczenie powód oparł na fakcie, iż w toku postępowania o sygn. RKT -405/04/11/MZ pozwany udzielił informacji, że od 01 stycznia 2011 r. stosuje w obrocie z konsumentami wzorzec „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP SINDBAD”, a od 01 stycznia 2011 r. „Umowę o świadczenie usług turystycznych”. Jak podał powód, z analizy zgromadzonych w toku postępowania umów zawartych z konsumentami wynika, że kwestionowane postanowienia wzorca umownego nie są uzgadniane indywidualnie z konsumentami. Powód załączył do pozwu przedmiotowe umowy wraz z „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP SINDBAD” zawierającymi zaskarżone postanowienia.

Powód wskazał, iż zakwestionowane postanowienia stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc, gdyż kształtują obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, co rażąco narusza interesy konsumenta, bowiem umożliwiają przedsiębiorcy rozwiązanie umowy ze skutkiem natychmiastowym w razie zaistnienia zdarzeń, które określone są w sposób ogólny, dający

możliwość różnej ich interpretacji przez organizatora turystyki, przy czym to właśnie przedsiębiorca będzie dokonywał ich interpretacji.

Powód podniósł, iż pojęcia „rażącego lub uporczywego naruszenia porządku” i „poważnego łamania zasad” mogą być całkowicie odmiennie pojmowane przez konsumenta i przedsiębiorcę, a sankcja za ww. zachowania konsumenta jest przewidziana i daleko idąca, gdyż takie zachowanie uprawnia pozwanego do rozwiązania umowy z konsumentem ze skutkiem natychmiastowym zgodnie z brzmieniem obydwu ww. postanowień wzorca.

Zdaniem powoda, rozwiązanie umowy oznacza brak możliwości korzystania ze świadczeń organizatora turystyki, a zgodnie z postanowieniem zawartym w pkt X ppkt 7 dodatkowo konieczność pokrycia przez konsumenta kosztów np. dalszego pobytu i/lub powrotu z miejsca rozpoczęcia wyjazdu, a także zorganizowanie we własnym zakresie przez konsumenta tego pobytu i/lub przejazdu, co w szczególności w obcym państwie może być dla konsumenta bardzo utrudnione.

Powód zauważył, że żaden przepis prawa nie łączy odpowiedzialności danej osoby z obowiązkiem poniesienia kosztów pobytu oraz powrotu z imprezy turystycznej, które to koszty zostały przez klienta uiszczone jako część składowa ceny danej imprezy turystycznej. W ocenie powoda przedmiotowe postanowienie umożliwia przedsiębiorcy tak naprawdę rozwiązanie umowy ze skutkiem natychmiastowym w razie zaistnienia zdarzeń, za które klient PBP SINDBAD może ponieść odpowiedzialność, ale na podstawie odpowiednich przepisów prawa obowiązującego.

Powód stwierdził, że w powyższych postanowieniach umownych przewidziano ww. sankcje, w tym możliwość wypowiedzenia przez stronę pozwaną umowy ze skutkiem natychmiastowym, przy czym decyzja organizatora turystyki opierać się będzie o kryteria niedookreślone i nieostre, które podlegać będą jego subiektywnej ocenie, np. co do uporczywego, czy powtarzającego się łamania ustalonych przez niego zasad. Natomiast nałożenie na konsumenta obowiązku pokrycia kosztów powrotu uczestnika wyjazdu z powodu zdarzeń, które podlegają ocenie tylko przez organizatora wyjazdu nie wydaje się w ocenie powoda uzasadnione. Powód zwrócił ponadto uwagę, że wliczony w cenę imprezy koszt przejazdu zazwyczaj będzie niższy, niż indywidualny przejazd pociągiem czy autobusem rejsowym na tej samej trasie.

Zdaniem powoda zakwestionowane postanowienia mogą też stanowić przykład niedozwolonych postanowień, o których mowa w art. 385³ pkt 9 kc, gdyż przyznają kontrahentowi konsumenta uprawnienia do dokonywania wiążącej interpretacji umowy.

W dniu 20 lutego 2012r. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał wyrok zaoczny, w którym między innymi uznał za niedozwolone postanowienia określone w pozwie i zakazał ich stosowania przez pozwanego w obrocie z konsumentami, jak też zasądził od pozwanego na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji konsumentów kwotę 360 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i postanowieniu temu nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Pozwany złożył sprzeciw od wskazanego wyroku zaocznego jednocześnie wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i 17 zł tytułem opłat)" skarbowej uiszczonej od pełnomocnictwa, zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego wyrokowi zaocznemu w pkt II. Powód wniósł także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów wskazanych w sprzeciwie, z akt spraw prowadzonych przez Prezesa UOKIK, UOKIK Delegatura w Katowicach tj. akt sprawy o sygn. RKT-405-04/11/MZ - RKT-61-23/11/MZ oraz o sygn. RKT-403-02/11/AD-RKT-62-08/11/MZ oraz o zobowiązanie Prezesa UOKIK, Urząd UOKIK Delegatura w Katowicach do przedłożenia w/w akt spraw do niniejszego postępowania.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł, iż w toku postępowania wyjaśniającego o sygn. RKT-405-04/11/MZ, Prezes UOKIK badał stosowane przez przedsiębiorcę wzorce umowne, w tym obowiązujące od 01 stycznia 2011 r. „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP SINDBAD”, a następnie pod sygn. RKT-61-23/11/MZ wszczął z urzędu przeciwko przedsiębiorcy postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, kwestionując postanowienia przedmiotowego wzorca umownego zawarte w pkt III.1, III.4, X.8. Jak podał pozwany postępowanie to zakończyło się wydaniem decyzji znak RKT - 52/2011, którą Prezes UOKIK umorzył jako bezprzedmiotowe postępowanie co zapisów pkt III.1 i X.8 przedmiotowego wzorca umownego, a za praktykę naruszającą zbiorowe interesy

konsumentów uznał stosowanie postanowienia pkt III.4 wzorca i wymierzył z tego tytułu karę pieniężną.

Pozwany stwierdził więc, iż mając na uwadze przytoczone okoliczności był przekonany, że poza zakwestionowanym zakresem pozostałe postanowienia Warunków uczestnictwa odpowiadają obowiązującym przepisom prawa. Wskazał jednak, iż Prezes UOKiK uznał, że inne zapisy wzorca stanowią klauzule niedozwolone, ale o wnioskach z przeprowadzonej kontroli go nie powiadomił, odmawiając mu możliwości wypowiedzenia się co do kwestionowanych zapisów jeszcze przed wszczęciem postępowania sądowego. Pozwany podniósł, iż o dalszych wnioskach z przeprowadzonej kontroli powziął wiadomość z treści zaskarżonego wyroku zaocznego. Wobec tego pozwany wywiódł, iż w powyższych okolicznościach powództwo jest przedwczesne, a zarzut nadużycia prawa jest zasadny.

Według pozwanego za słuszością jego twierdzeń przemawia fakt, iż równolegle prowadzono postępowanie wyjaśniające o sygn. RKT-403-01/11/AD, którego przedmiotem było badanie stosowanych przez pozwanego przy zawieraniu z konsumentami wzorców umów międzynarodowego przewozu osób, a następnie postępowanie o sygn. RKT-62-08/11/MZ, w którym pozwany został w pełni poinformowany o wynikach tego postępowania. Pozwany powtórzył więc, iż takie zachowanie powoda wywołało u niego stan błędnego przekonania, że oprócz zakwestionowanych postanowień, pozostałe zapisy Warunków uczestnictwa nie wzbudziły wątpliwości Prezesa UOKiK.

Odnosząc się do zaskarżonych klauzul pozwany podniósł, iż nie zgadza się z zarzutem, aby postanowienie pkt IX.4 stanowiło niedozwoloną klauzulę, o której mowa w art. 385³ pkt 9 kc, podobnie jak wyrwany zdaniem pozwanego z kontekstu drugi zapis z pkt X.7, który należy interpretować całościowo. Przy czym pozwany zaznaczył, że „poważne lub powtarzające się łamanie zasad” odnosi się do zdania pierwszego, a więc do instrukcji związanych z realizacją imprezy ustalonej przez organizatora jak również innych wykonawców usługi turystycznej tj. hoteli, przewoźników lotniczych czy autokarowych.

Pozwany zauważył, że imprezy turystyczne z udziałem konsumentów są to imprezy zorganizowane dla określonej liczby uczestników, stąd trudno w ocenie pozwanego uznać, że np. z uczestnikiem, który uprawia się w stan upojenia alkoholowego, odurzenia środkami odurzającymi, awanturuje się, zakłóca cisze nocna w hotelu, uniemożliwia

korzystanie w sposób odpowiedni z wypoczynku innym konsumentom, nie może zostać rozwiązana umowa ze skutkiem natychmiastowym. Według pozwanego trudno też uznać, że czynność ta jest jej dno stroną interpretacją umowy przez organizatora.

Pozwany zaznaczył, iż konsument biorący udział w imprezie wyraża zgodę na obowiązujące zasady, instrukcje, regulaminy, czy to wskazane przez organizatora, czy obowiązujące w miejscach pobytu, czy też w środku transportu. Ponadto ten sam konsument udający się na indywidualny wyjazd także musi zaakceptować obowiązujące w danym miejscu pobytu zasady, regulaminy, przepisy.

Pozwany powołał się również na przepis art. 15 ustawy Prawo przewozowe.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany - Ryszard Wójcik prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług turystycznych pod nazwą Prywatne Biuro Podróży Sindbad w Opolu.

Pozwany posługiwał się w obrocie z konsumentami wzorcem umownym o nazwie „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP SINDBAD”, który zawierał wskazane przez powoda w petitum pozwu postanowienia o następującej treści:

1. „W razie rażącego lub uporczywego naruszenia porządku przez KLIENTA podczas imprezy, ORGANIZATOR może rozwiązać umowę z KLIENTEM w trybie natychmiastowym”.
2. „Poważne lub powtarzające się łamanie zasad może spowodować wykluczenie danej osoby z imprezy, wiążące się z rozwiązaniem umowy ze skutkiem natychmiastowym. Dalszy pobyt oraz powrót z imprezy osoba ta zobowiązana jest odbyć we własnym zakresie i na własny koszt.” (k 12 akt).

Pozwany nie zakwestionował, iż w stosowanym przez niego wzorcu zawarte są powołane w pozwie postanowienia. Nie zaprzeczył także, aby stosował wskazane postanowienia, w związku z czym okoliczność tą należało uznać za przyznaną na podstawie art. 230 kpc.

Wobec nie zakwestionowania wiarygodności wzorca umownego, ani niezgodności wymienionych w pozwie postanowień z treścią postanowień zawartych we wzorcu należało uznać za udowodnione, iż są one stosowane przez pozwanego.

W toku postępowania sądowego, w piśmie z dnia 26 kwietnia 2012r. pozwany wskazał, że z dniem 01 kwietnia 2012r. wykreślił z Warunków uczestnictwa pkt IX.4, a treść pkt X.7 zmienił (k. 45-46).

Sąd ustalił, iż Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy miało miejsce naruszenie interesów konsumenta uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach, oraz czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez wybranych przedsiębiorców będących organizatorami turystyki, mających siedzibę na terenie województw opolskiego i śląskiego. Wśród kontrolowanych przedsiębiorców był również Ryszard Wójcik prowadzący działalność gospodarczą jako Prywatne Biuro podróży Sindbad w Opolu. W toku postępowania wyjaśniającego zostały podane kontroli stosowane przez przedsiębiorców wzorce umów i umowy faktyczne zawarte z klientami w zakresie zgodności z przepisami kodeksu cywilnego, przy uwzględnieniu regulacji zawartych w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, przepisami ustawy o usługach turystycznych oraz przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (k. 58-59 akt).

W dniu 19 lipca 2011 r. postanowieniem nr. 1 w sprawie RKT-61-23/11/MZ Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął z urzędu postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z podejrzeniem podejmowania przez Ryszarda Wójcika prowadzącego działalność gospodarczą jako Prywatne Biuro podróży Sindbad w Opolu bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na tym, że w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP Sindbad” zamieszczono postanowienia „ Organizator zastrzega sobie prawo zmiany programu i świadczeń imprezy przed jej rozpoczęciem”, „ Klient zobowiązany jest do pokrycia szkód wynikłych ...”, tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy za niedozwolone, co zdaniem Prezesa UOKiK mogło stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (k 60 - 61 akt).

Decyzją z dnia 30 grudnia 2011 r. nr. RKT-52/2011 Prezes UOKiK umorzył jako bezprzedmiotowe postępowanie wszczęte w dniu 19 lipca 2011 r. przeciwko Ryszardowi Wójcikowi w zakresie zarzutu zamieszczenia we wzorcu „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP Sindbad” postanowień o treści wskazanej wyżej tj. „ Organizator zastrzega sobie prawo zmiany programu i świadczeń imprezy przed jej rozpoczęciem”, „Klient zobowiązany jest do pokrycia szkód wynikłych.....”, natomiast uznał za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę stosowaną przez Ryszarda Wójcika polegającą na zamieszczeniu w wyżej określonym wzorcu umownym stosowanym w obrocie z konsumentami postanowienia o treści „ Zmianę cen uzasadniają w szczególności..... ” i stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 1 grudnia 2011 r., nakładając z tego tytułu na Ryszarda Wójcika karę pieniężną (k 63 - 64 akt).

Sąd uznał, iż postanowienie Prezesa UOKiK z dnia 19 lipca w sprawie RKT-61-23/11/MZ oraz decyzja nr. RKT-52/2011 z dnia 30 grudnia 2011 r. nie dotyczyły postanowień wzorca „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP Sindbad” objętych żądaniem pozwu i będącym przedmiotem niniejszej sprawy.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że nieuprawniony jest zarzut nadużycia prawa przez Prezesa UOKiK. Należy zauważyć, iż celem postępowań wyjaśniających prowadzonych przez Prezesa UOKiK, do których odnosi się pozwany w sprzeciwie, było ustalenie czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów, uzasadniające podjęcie stosownych działań określonych w odrębnych ustawach, a także czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W ramach tych postępowań Prezes UOKiK zgromadził materiał dowodowy będący podstawą do podjęcia odpowiednich działań w zakresie przyznanych mu ustawą kompetencji. W oparciu więc o zebrane dowody wystąpił z niniejszym powództwem w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, posiadając legitymację czynną na mocy art. 479³⁸ § 1 kpc.

Podkreślenia wymaga, iż w niniejszym postępowaniu przed Sądem nie ma znaczenia, czy pozwany był informowany, że stosowane przez niego wzorce zawierają postanowienia

niedozwolone, a także czy był wzywany do usunięcia tych niedozwolonych zapisów, ewentualnie, czy na skutek otrzymanej informacji miał możliwość ich usunięcia. Nietrafny jest więc zarzut przedwczesności powództwa, przez co nie może on w mniejszym postępowaniu odnieść skutku. Należy bowiem zauważyć, iż zgodnie z art. 479³⁹ kpc z żądaniem uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone można wystąpić również wtedy, gdy pozwany zaniechał jego stosowania, jeżeli od tego zaniechania nie minęło sześć miesięcy. Sam zatem fakt stosowania klauzul niedozwolonych w zakresie w. wym. przepisem czasie stanowi podstawę do wytoczenia powództwa. Na rozpoznanie niniejszego powództwa nie wpływa także podnoszony przez pozwanego fakt zaprzestania stosowania przedmiotowych klauzul z dniem 1 kwietnia 2012 r. Powód wniósł bowiem pozew o uznanie stosowanych przez pozwanego postanowień wzorca za niedozwolone w dniu 4 listopada 2011 r., zatem termin określony w art. 479³⁹ kpc został zachowany

Wymaga także podkreślenia, iż Prezes UOKiK umorzył postępowanie, przedmiotem którego były zapisy umowne wprawdzie dotyczące przedmiotowego wzorca umownego „Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP Sindbad”, ale zupełnie odmiennej treści, niż te, których uznania za niedozwolone domaga się powód w niniejszym postępowaniu.

Sąd poddał treść przedmiotowych postanowień wzorca umowy ocenie prawnej w kontekście, czy mają one charakter niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc. i w konsekwencji uznał, iż powództwo jest uzasadnione.

Należy podkreślić, że w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Sąd dokonuje abstrakcyjnej oceny wzorca celem ustalenia, czy zawarte w nim klauzule mają charakter niedozwolonych postanowień umownych w rozumieniu art. 385¹ kc. Niedozwolone postanowienia umowne określają przepisy art. 385¹ - 385³ kc., mające na celu ochronę konsumenta przed niekorzystnymi postanowieniami umowy łączącej go z profesjonalistą.

W myśl art. 385¹ § 1 kc, za niedozwolone postanowienia umowne uznaje się postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia

stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przytoczonego sformułowania wynika zatem, że możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowanie go z praktyki stosowania zależna jest od spełnienia następujących przesłanek:

- 1) postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, a więc nie podlegało negocjacom;
- 2) ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki konsumenta pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami;
- 3) ukształtowane we wskazany sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta;
- 4) postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia.

Powyższe przesłanki muszą zostać spełnione łącznie, natomiast brak jednej z nich skutkuje tym, iż Sąd nie dokonuje oceny danego postanowienia pod kątem abuzywności.

Analizując zakwestionowane przez powoda postanowienia w oparciu o w/w kryteria, nie budzi wątpliwości Sądu, że konsumenci nie mają wpływu na ich treść, a zatem należało uznać, że postanowienia nie są z nimi uzgadniane indywidualnie.

Przedmiotowe postanowienia nie określają także świadczenia głównego wynikającego z umowy.

Do rozstrzygnięcia pozostała zatem jedynie kwestia, czy zakwestionowane przez powoda postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Należy wskazać, że „dobre obyczaje” to reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać także działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające od przyjętych standardów postępowania. Pojęcie „interesów konsumenta” należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, mogą tu wejść w grę także inne aspekty zdrowia konsumenta (i jego bliskich), jego czasu zbędnie traconego, dezorganizacji toku życia, przykrości, zawodu itp. Naruszenie interesów konsumenta

wynikające z niedozwolonego postanowienia musi być rażące, a więc szczególnie doniosłe. Pojęcie „dobrych obyczajów” (w szczególności w stosunkach umownych między profesjonalistą a konsumentem) zdefiniowała judykatura - w wyroku SN z 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, (opublik Biul. SN 2006, nr 2, s. 86) wskazano, iż za „sprzeczne z dobrymi obyczajami” należy uznać wprowadzenie klauzul godzących w równowagę kontraktową, zaś „rażące naruszenie interesów konsumenta” polega na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta w określonym stosunku umownym.

W świede powyższego Sąd uznał, że kwestionowane przez powoda klauzule o treści **„W razie rażącego lub uporczywego naruszenia porządku przez KLIENTA podczas imprezy, ORGANIZATOR może rozwiązać umowę z KLIENTEM w trybie natychmiastowym”** oraz **„Poważne lub powtarzające się łamanie zasad może spowodować wykluczenie danej osoby z imprezy, wiążące się z rozwiązaniem umowy ze skutkiem natychmiastowym. Dalszy pobyt oraz powrót z imprezy osoba ta zobowiązana jest odbyć we własnym zakresie i na własny koszt.”** stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc.

Powyższe postanowienia w sposób zbyt ogólny, nieostry określają powody rozwiązania umowy z klientem i to w trybie natychmiastowym. Tym samym postanowienia te pozwalają na zbyt swobodną i różnorodną interpretację pojęcia „rażącego lub uporczywego naruszenia porządku” oraz „poważnego lub powtarzającego się łamania zasad”. Przy czym istotnym jest, iż wykładni treści postanowień dokonuje przedsiębiorca, co zagraża w tej sytuacji interesom konsumenta, albowiem może on zinterpretować powyższe postanowienia w sposób wywierający niekorzystne skutki dla konsumenta. Powyższe postanowienia spełniają zatem przesłanki określone w art. 385³ pkt 9 kc. Należy zwrócić przy tym uwagę, iż precyzyjność wyrażenia jest w niniejszych przypadkach bardzo istotna w związku z konsekwencjami, jakie może zastosować pozwany względem konsumenta.

Dokonując oceny zachowań konsumenta jako uczestnika imprezy w świede zakwestionowanych postanowień pozwany może rozwiązać umowę w trybie, czy ze skutkiem natychmiastowym. Sąd podziela stanowisko powoda, iż rozwiązanie umowy oznacza w każdym z przypadków brak możliwości korzystania ze świadczeń organizatora turystyki. Jednakże z literalnego brzmienia tylko drugiego zapisu wynika, że rozwiązanie

umowy oznacza dodatkowo konieczność pokrycia kosztów dalszego pobytu i powrotu z imprezy przez konsumenta, który jest zobowiązany do zapewnienia sobie pobytu czy powrotu z imprezy we własnym zakresie i na własny koszt, co może być obiektywnie bardzo utrudnione.

Przy czym należy się w całej rozciągłości zgodzić z powodem, iż żaden przepis prawa nie łączy odpowiedzialności danej osoby z obowiązkiem poniesienia kosztów pobytu oraz powrotu z imprezy turystycznej, które to koszty zostały przez klienta uiszczone jako część składowa ceny danej imprezy turystycznej. Tak daleko idąca sankcja nie znajduje więc uzasadnienia, albowiem w razie zaistnienia zdarzeń, za które klient PBP SINDBAD może ponieść odpowiedzialność będą miały zastosowanie odpowiednie przepisy obowiązującego prawa, w związku z czym zachowanie konsumenta nie musi pozostać bezkarne. Konsument ponosi bowiem odpowiedzialność materialną za szkody i straty wyrządzone z jego winy lub z winy osób, nad którymi sprawuje opiekę w oparciu o przepisy Kodeksu cywilnego, co nie wyłącza faktu, iż uczestnik imprezy powinien przestrzegać także regulaminów i zasad obowiązujących podczas imprezy turystycznej.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt postępowań prowadzonych przed Prezesem UOKIK-u wskazanych w sprzeciwie pozwanego, uznając dowód z „Warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez PBP Sindbad ” oraz postanowień wydanych przez Prezesa UOKIK-u wskazanych w odpowiedzi na sprzeciw i z decyzji RKT 52/2011 wydanej w sprawie RKT - 61-23/11/MZ za materiał dowodowy wystarczający do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Warszawie — Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdził, że zakwestionowane postanowienia wzorców umownych stosowanych przez pozwanego kształtują prawa konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a zatem stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc. i na podstawie art. 347 kpc utrzymał w mocy w całości wyrok zaoczny z dnia 20 grudnia 2011 r. i orzeczony w nim w oparciu o art. 479⁴² kp.c. zakaz stosowania w obrocie z konsumentami wskazanych w petitom pozwu postanowień.

Koszty rozprawy zaocznej i sprzeciwu zgodnie z art. 348 kpc obciążają stronę pozwaną.

W wyroku zaocznym o wysokości wpisu od pozwu i obciążeniu nim pozwanego na rzecz Skarbu Państwa rozstrzygnięto na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 i art. 94 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) i art. 98 § 1 kpc, natomiast o kosztach zastępstwa procesowego orzeczono stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 i 99 kp.c.

Publikację prawomocnego wyroku na koszt pozwanego zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ kp.c.

SSO Maria Witkowska

Na oryginalne właściwe podpisy
zgodność z oryginałem

Sekretarz ...SEKRETARZ SĄDOWY
Julia Górczyńska-Olszewska